

LIETUVOS RESPUBLIKOS
APLINKOS ORO APSAUGOS ĮSTATYMO NR. VIII-1392
2, 4, 5, 7, 9, 10, 13 IR 17 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO IR ĮSTATYMO PAPILDYMO 5¹
STRAIPSNIU
ĮSTATYMAS

2023 m.

d. Nr.

Vilnius

1 straipsnis. 2 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 2 straipsnį ir jį išdėstyti taip:

„2 straipsnis. Pagrindinės šio įstatymo sąvokos

~~16.1.~~ Aglomeracija – zona, kurioje yra daugiau nei **kaip** 250 000 gyventojų arba kurioje dėl gyventojų tankumo (gyventojų skaičiaus kvadratiniam kilometre) būtina vertinti ir valdyti aplinkos oro kokybę.

~~12.~~ Aplinkos oras – troposferos oras (ne patalpų), išskyrus darbo aplinkos darbovietėse orą, kuriam taikomi socialinės apsaugos ir darbo ministro ir sveikatos apsaugos ministro nustatyti darbuotojų saugos ir sveikatos reikalavimai ir su kuriuo kiti visuomenės nariai įprastai sąlyčio neturi.

~~5.3.~~ **Pavojaus Aplinkos oro užterštumo pavojaus slenkstis (toliau – pavojaus slenkstis)** – aplinkos oro užterštumo lygis, kurį viršijus kyla pavojus žmonių sveikatai ir aplinkai net dėl trumpalaikio poveikio ir kuriam esant atsakingos institucijos turi imtis skubių priemonių.

~~15.4.~~ **Zona Aplinkos oro užterštumo vertinimo zona (toliau – zona) – aplinkos ministro ir sveikatos apsaugos ministro nustatyta** šalies teritorijos dalis, kurioje pagal **aplinkos ministro** nustatytą tvarką **valstybės lygmeniu įvertintas vertinamas aplinkos oro** užterštumo lygis.

~~19.5.~~ **Asmenys Asmuo – fiziniai ir juridiniai asmenys fizinis ar juridinis asmuo,** (įskaitant užsienio valstybių juridinius asmenis **valstybės juridinį asmenį ir kitas organizacijas kitą organizaciją,** taip pat jų padalinius padalinį).

~~22.6.~~ Darnus susisiekimo paslaugų organizavimo būdas – veiksmingiausia ir pažangiausia susisiekimo paslaugas teikiančių ūkio subjektų veikla ir jos metodų plėtojimas, kai sudaromos sąlygos išsaugoti esamą elektrinių transporto priemonių tinklą ir jį plėtoti, mažinti vidaus degimo varikliais varomų transporto priemonių naudojimą ir (arba) rinktis pažangiausias degalų rūšis.

~~14.7.~~ Degalai – ~~degiosios medžiagos~~ vidaus degimo **varikliams skirtos degiosios medžiagos varikliams.**

~~21.8.~~ Elektrinė transporto priemonė – tik elektra varoma motorinė transporto priemonė, kuri turi bent vieną ne išorinį elektros energijos keitiklį ir kuriai elektros energija gali būti tiekiamą įvairiais būdais: kontaktiniais laidais (~~trolėjais~~), naudojant pantografus, įkraunamus akumuliatorius, indukcijos ir kitais būdais, naudojant bet kokius šių būdų derinius.

~~20.9.~~ Geriausias prieinamas gamybos būdas – veiksmingiausia ir pažangiausia ūkio subjektų veiklos ir jos vykdymo metodų plėtojimo pakopa, kuri rodo, ar tam tikras būdas gali būti naudojamas kaip pagrindas išmetamų teršalų ribinėms **aplinkos oro užterštumo** vertėms, skirtoms užkirsti kelią teršalų išmetimui, nustatyti.

10. Kietasis iškastinis kuras – energijai gauti naudojama kieta degioji medžiaga, sudaryta iš neatsinaujinančių energijos išteklių: antracitas, bituminės anglys, rusvosios anglys (lignitas), koksas, puskoksis, durpių kuras.

11. Kietosios dalelės KD_{2,5} – kietosios dalelės, kurių 50 procentų praeina pro 2,5 µm aerodinaminio skersmens angą, kaip nustatyta pamatiniu kietųjų dalelių KD_{2,5} ėminių

ėmimo ir matavimo metodu, nurodytu LST EN 14907 „Aplinkos oro kokybė. Standartinis gravimetrinis matavimo metodas skendinčių kietųjų dalelių KD_{2,5} masės daliai nustatyti“.

~~13.12.~~ Kuras – dujinė, skysta arba kieta degioji medžiaga, naudojama energijai gauti degimo įrenginiuose. Kuru nelaikomos ~~pavojingos~~ **pavojingosios** atliekos ir iš anksto neapdorotos buitinės atliekos, ~~nepaisant to neatsižvelgiant į tai,~~ ar jose yra degių medžiagų.

~~8.13. Leistinas taršos dydis~~ **Leidžiamasis aplinkos oro taršos dydis (toliau – leistinas taršos dydis)** – per tam tikrą ~~laiką tarpą~~ **laikotarpį** iš taršos šaltinio ar šaltinių visumos išmetamų teršalų kiekis, dėl kurio ~~atitinkamoje~~ **tam tikroje** vietovėje, įvertinus kitų taršos šaltinių išmetamų teršalų poveikį ~~bei ir~~ ūkinės veiklos plėtros perspektyvą, nebus viršijamos ribinės **aplinkos oro** užterštumo vertės.

~~7.14. Leistinas nukrypimo dydis~~ **Leidžiamasis aplinkos oro užterštumo vertės nuokrypis (toliau – leistinas nukrypimo dydis)** – ribinės **aplinkos oro** užterštumo vertės procentinė dalis, kuria leidžiama viršyti šią vertę, esant ~~šiam įstatyme~~ **aplinkos ministro ir sveikatos apsaugos ministro** numatytoms sąlygoms **iki ribinės aplinkos oro užterštumo vertės įsigaliojimo datos.**

~~11.15. Mobilusis taršos šaltinis – motorinės transporto priemonės ir kiti judantys mechanizmai, naudojančys degalus~~ **motorinė transporto priemonė ar kitas judantis mechanizmas, iš kurio teršalai patenka į aplinkos orą.**

~~17.16.~~ Nepalankios teršalų išsisklaidymo sąlygos – aplinkos veiksniai, kuriems esant kyla grėsmė, kad bus viršijamos ribinės **aplinkos oro** užterštumo vertės **ar pavojaus slenksčiai.**

~~3.17.~~ Ribinė aplinkos oro užterštumo vertė (toliau – ribinė užterštumo vertė) – mokslinėmis žiniomis pagrįsta aplinkos oro užterštumo lygio vertė, kuri nustatyta aplinkos ministro ir sveikatos apsaugos ministro siekiant išvengti kenksmingo poveikio žmonių sveikatai ir (arba) aplinkai, užkirsti jam kelią ar jį sumažinti ir kurios negalima viršyti nuo aplinkos ministro ir sveikatos apsaugos ministro nustatytos datos.

~~4.18.~~ Siektina aplinkos oro užterštumo vertė (toliau – siektina užterštumo vertė) – aplinkos oro užterštumo lygio vertė, kuri nustatyta aplinkos ministro ir sveikatos apsaugos ministro siekiant išvengti kenksmingo poveikio žmonių sveikatai ir (arba) aplinkai, užkirsti jam kelią ar jį sumažinti ir kuri negali būti viršijama, jeigu įmanoma, nuo aplinkos ministro ir sveikatos apsaugos ministro nustatytos datos.

~~10.19.~~ Stacionarusis taršos šaltinis – taršos šaltinis, ~~esantis~~ **veikiantis** nekintamoje buvimo vietoje.

~~9.20.~~ Taršos šaltinis – įrenginys **arba veiklos vykdymo vieta**, iš ~~kurių~~ **kurių** teršalai patenka į aplinkos orą.

~~12.21.~~ Taršos šaltinio naudotojas – taršos šaltinio savininkas arba asmuo, kuriam **teisė naudotis** taršos šaltiniu ~~išnuomotas ar suteikta teisė juo naudotis~~ **nuomos ar kitais pagrindais.**

~~6.22. Teršalai~~ **Teršalas** – medžiaga arba medžiagų mišinys, kuris dėl žmonių veiklos patenka į aplinkos orą ir, veikdamas atskirai ar su atmosferos komponentais, gali pakenkti žmonių sveikatai ir **(arba) aplinkai arba turui.**

23. Technologinis kuras – pramoninėse krosnyse naudojamas kuras.

~~2.24.~~ Užterštumo lygis – ~~vieno arba daugiau teršalų~~ **teršalo** koncentracija aplinkos ore arba ~~jų nusėdimas jo nuosėdų kiekis, susidarantis paviršiuje per tam tikrą tam tikrą laiką.~~

25. Kitos įstatyme vartojamos sąvokos suprantamos taip, kaip jos apibrėžtos ar vartojamos Lietuvos Respublikos aplinkos apsaugos įstatyme, Lietuvos Respublikos aplinkos monitoringo įstatyme, Lietuvos Respublikos krizių valdymo ir civilinės saugos įstatyme, Lietuvos Respublikos statybos įstatyme, Lietuvos Respublikos šilumos ūkio įstatyme, Lietuvos Respublikos teritorijos administracinių vienetų ir jų ribų įstatyme, Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatyme.“

2 straipsnis. 4 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 4 straipsnį ir jį išdėstyti taip:

„4 straipsnis. Aplinkos oro kokybės valdymas

1. Aplinkos ~~ministerija~~ **ministeras** ir ~~Sveikatos~~ **sveikatos** apsaugos ~~ministerija~~ **ministeras** tvirtina sąrašą teršalų, kurių kiekis aplinkos ore ribojamas, nustato ribines ir siektinas užterštumo vertes, leistinus nukrypimo dydžius ir pavojaus slenksčius, ~~taip pat~~ visuomenės, suinteresuotų institucijų ir įstaigų informavimo apie aplinkos oro užterštumo lygius tvarką.

2. **Aplinkos ministerija ar jos įgaliotos institucijos, savivaldybės institucijos ir įstaigos** ir ~~Aplinkos ministerija ar jos įgaliotos institucijos~~ pagal savo kompetenciją privalo imtis reikiamų priemonių **šiam įstatyme nustatytas aplinkos oro kokybės valdymo, aplinkos oro taršos reguliavimo priemonės įgyvendina, šiame ir kituose įstatymuose nustatytas funkcijas vykdo siekdamas**, kad ribinės ar kitos šiame įstatyme nurodytos užterštumo vertės ir pavojaus slenksčiai nebūtų viršyti.

3. Savivaldybių institucijos **Savivaldybės taryba**, siekdama užtikrinti, kad ribinės ar kitos šiame įstatyme nurodytos užterštumo vertės ir pavojaus slenksčiai **gyvenamosiose vietovėse** nebūtų viršyti, savivaldybės strateginiame plėtros plane ir (ar) savivaldybės strateginiame veiklos plane numato aplinkos oro kokybės valdymo priemones. Priemonės numatomos atsižvelgiant į šio įstatymo 3 straipsnyje nustatytus aplinkos oro apsaugos prioritetus, **savivaldybės gyvenamosios vietovės aplinkos oro užterštumo lygį ir jo galimą poveikį vietos gyventojų sveikatai. Kokios minimalios priemonės ir Kokia minimali** informacija turi būti ~~numatytos~~ **pateikta** savivaldybės strateginiame plėtros plane ir (ar) savivaldybės strateginiame veiklos plane, nustato ~~Aplinkos ministerija~~ **aplinkos ministeras** kartu su ~~Sveikatos apsaugos ministerija~~ **sveikatos apsaugos ministru**.

4. Savivaldybės vykdomoji institucija ~~Aplinkos ministerijos~~ nustatyta tvarka ~~Aplinkos ministerijai ar jos įgaliotai institucijai~~ ir visuomenei teikia **šio straipsnio 3 dalyje nurodytuose strateginiuose** planuose numatytų aplinkos oro kokybės valdymo priemonių vykdymo ataskaitas viešai skelbia savivaldybės interneto svetainėje. **Aplinkos ministeras** nustato, **kokia minimali informacija, reikalinga ataskaitoms tarptautinėms organizacijoms apie aplinkos oro kokybę (užterštumo lygį) parengti, turi būti pateikta šioje dalyje minėtose ataskaitose.**

5. Savivaldybės taryba, siekdama šio straipsnio 3 dalyje nustatytų tikslų ir užtikrinti vietos gyventojų teisę į švarią aplinką, gali nustatyti buitinių taršos šaltinių keliamos aplinkos oro taršos ribojimo taisykles. Buitinis taršos šaltinis suprantamas kaip fizinio asmens poreikiams, nesusijusiems su ūkinės veiklos vykdymu, naudojamas įrenginys, iš kurio teršalai patenka į aplinkos orą.

6. Šio straipsnio 5 dalyje nurodytų buitinių taršos šaltinių keliamos aplinkos oro taršos ribojimo taisyklių, šio įstatymo 13 straipsnio 6 dalyje nustatyto draudimo deginti kietąjį iškastinį kurą buitiniuose taršos šaltiniuose, šio įstatymo 20 straipsnio 2 dalyje nustatyto draudimo deginti atliekas buitiniuose taršos šaltiniuose laikymosi kontrolę vykdo savivaldybės administracijos valstybės tarnautojai ir (ar) darbuotojai, dirbantys pagal darbo sutartis.“

3 straipsnis. 5 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 5 straipsnį ir išdėstyti jį taip:

„5 straipsnis. ~~Aplinkos oro kokybės vertinimas~~ **Aplinkos oro taršos ir aplinkos oro kokybės vertinimas valstybės lygmeniu**

1. ~~Aplinkos oro kokybės nuolatinė kontrolė privaloma aglomeracijose ir zonose, kur užterštumo lygiai viršija arba gali viršyti ribines užterštumo vertes~~ **Aplinkos oro taršos ir aplinkos oro kokybės vertinimas valstybės lygmeniu vykdomas pagal Aplinkos monitoringo įstatymo nustatyta tvarka rengiamą ir tvirtinamą Valstybinę aplinkos monitoringo programą, siekiant gauti pagal tarptautinius aplinkos oro taršos ir aplinkos oro kokybės vertinimo reikalavimus išsamią informaciją apie nacionaliniu mastu į aplinkos orą išmetamą teršalų kiekį ir minimalią pakankamą informaciją apie aplinkos oro užterštumo lygį aglomeracijose ir zonose.**

~~2. Aplinkos oro kokybės matavimai atliekami nustatytose vietose nuolat arba epizodiškai imant bandinius. Aplinkos oro taršos vertinimą valstybės lygmeniu – nacionalinę į aplinkos orą išmetamų teršalų apskaitą pagal tarptautinius reikalavimus vykdo, rengia nacionalines išmetamų į aplinkos orą teršalų prognozes ir teikia aplinkos ministro nustatytas ataskaitas aplinkos ministro įgaliota institucija aplinkos ministro nustatyta tvarka.~~

3. Išsamesniam šio straipsnio 2 dalyje nurodytam aplinkos oro taršos vertinimui valstybės lygmeniu vykdyti reikalingus duomenis ir informaciją rengia ir pagal šio straipsnio 2 dalį aplinkos ministro įgaliotai institucijai teikia Lietuvos Respublikos Vyriausybės įgaliotos institucijos Vyriausybės nustatyta tvarka.

4. Aplinkos oro kokybės vertinimą valstybės lygmeniu organizuoja, koordinuoja ir vykdo aplinkos ministro įgaliota institucija aplinkos ministro nustatyta tvarka.

~~3- 5. Aplinkos ministerija ministras ar jos įgaliota institucija:~~

~~1) kartu su suinteresuotomis institucijomis visoje šalies teritorijoje organizuoja oro kokybės rodiklių matavimus ir kitus tyrimus, reikalingus aplinkos oro kokybei įvertinti;~~

~~2) nustato minimalų matavimų skaičių, leidžiantį gauti informaciją, reikalingą aplinkos oro būklei įvertinti;~~

~~3)1) nustato aplinkos oro kokybės vertinimo valstybės lygmeniu tvarką;~~

~~4)2) nustato nepalankių teršalų išsisklaidymo sąlygų nustatymo kriterijus;~~

3) tvirtina savivaldybių, stacionarių taršos šaltinių naudotojų ir visuomenės informavimo apie susidariusias ir pasibaigusias nepalankias teršalų išsisklaidymo sąlygas tvarką;

4) skiria nacionalinės etaloninės laboratorijos funkcijas aplinkos ministro nustatyta tvarka vykdančią akredituotą instituciją, pagal Europos Sąjungoje vykdomas kokybės užtikrinimo programas užtikrinančią aplinkos oro kokybės matavimų kokybę ir vykdančią matavimų kokybės kontrolę valstybės lygmeniu;

5) skiria instituciją, atsakingą už minimalaus matavimų skaičiaus, įgalinančio gauti informaciją, reikalingą aplinkos oro kokybei valstybės lygmeniu įvertinti, nustatymą ir matavimų kokybės užtikrinimą; matavimo sistemų (metodų, įrangos, tinklų, laboratorijų) patvirtinimą, įskaitant įrangos atitikties pamatinių matavimo metodų taikymo reikalavimams bandymo ataskaitų, kurias kitose valstybėse narėse išdavė pagal bandymo ir kalibravimo laboratorijoms taikomą darnųjį standartą tokiems bandymams atlikti akredituotos laboratorijos, priėmimą (pripažinimą); ėminių ėmimo vietų išdėstymo dokumentų rengimą ir saugojimą; aplinkos oro kokybės vertinimo valstybės lygmeniu metodų parinkimą ir vertinimo kokybės užtikrinimą; Europos Sąjungoje organizuojamų kokybės užtikrinimo programų ir tinkamo pamatinių aplinkos oro kokybės vertinimo metodų įgyvendinimo ir kitų aplinkos oro kokybės vertinimo metodų lygiavertiškumo įrodymo koordinavimą Lietuvoje.

6. Šio straipsnio 4 dalyje nurodyta aplinkos ministro įgaliota institucija valstybės ir savivaldybių lygmeniu atlikto aplinkos oro kokybės vertinimo duomenų, ūkio subjektų vykdytų aplinkos oro kokybės matavimų ir kitų vertinimo duomenų pagrindu:

1) aplinkos ministro nustatyta tvarka klasifikuoja zonas ir aglomeracijas, rengia siūlymus Aplinkos ministerijai ir Sveikatos apsaugos ministerijai dėl zonų ir aglomeracijų sąrašų keitimo;

2) rengia rekomendacijas savivaldybėms dėl savivaldybių aplinkos oro monitoringo plėtos, siekiant aplinkos oro kokybės vertinimo duomenis savivaldybių lygmeniu naudoti ir aplinkos oro kokybei vertinti valstybės lygmeniu;

3) rengia informaciją ir ataskaitas apie aplinkos oro kokybę tarptautinėms organizacijoms;

4) rengia informaciją ir metines ataskaitas apie aplinkos oro užterštumo lygį zonose ir aglomeracijose visuomenei, valstybės ir savivaldybių institucijoms ir įstaigoms.“

4 straipsnis. Įstatymo papildymas 5¹ straipsniu

Papildyti Įstatymą 5¹ straipsniu:

„5¹ straipsnis. Aplinkos oro kokybės vertinimas savivaldybių lygiu

1. Aplinkos oro kokybės vertinimas savivaldybės lygmeniu vykdomas pagal Aplinkos monitoringo įstatymo nustatyta tvarka rengiamą ir tvirtinamą savivaldybės aplinkos monitoringo programą, siekiant:

1) gauti išsamią aktualią informaciją apie aplinkos oro užterštumo lygį gyvenamosiose vietovėse;

2) nustatyti savivaldybės gyvenamosios vietovės dalis, kuriose aplinkos oro užterštumo lygis gali daryti neigiamą poveikį vietos gyventojų sveikatai;

3) nustatyti ūkio subjektus, kurių keliama tarša daro reikšmingą neigiamą poveikį aplinkos oro užterštumo lygiui gyvenamojoje vietovėje ar jos dalyje;

4) informuoti savivaldybės gyvenamosios vietovės ar jos dalies bendruomenę apie aplinkos oro būklę ir imtis veiksmų aplinkos oro kokybei savivaldybės gyvenamosiose vietovėse gerinti.

2. Savivaldybių institucijos ir įstaigos gyvenamosiose vietovėse ar šio straipsnio 1 dalies 2 punkte nurodytose jų dalyse vykdo aplinkai ar žmonių sveikatai aktualių teršalų koncentracijos aplinkos ore matavimus ar kitais vertinimo metodais nustato tų teršalų koncentraciją aplinkos ore, planuoja ir įgyvendina vietines aplinkos oro kokybės gerinimo priemones.

3. Kai nustatomas šio straipsnio 1 dalies 3 punkte nurodytas ūkio subjektas, kurio keliama tarša daro reikšmingą neigiamą poveikį aplinkos oro užterštumo lygiui gyvenamojoje vietovėje ar jos dalyje, savivaldybės administracija per 7 darbo dienas nuo ūkio subjekto nustatymo apie tai raštu informuoja ūkio subjektą ir ūkio subjekto veiklos priežiūrą vykdančias institucijas.

4. Kai nustatomas šio straipsnio 1 dalies 3 punkte nurodytas ūkio subjektas, kurio keliama tarša daro reikšmingą neigiamą poveikį aplinkos oro užterštumo lygiui gyvenamojoje vietovėje ar jos dalyje, turi taršos integruotos prevencijos ir kontrolės leidimą arba taršos leidimą, savivaldybės meras ar jo pavedimu savivaldybės administracija gali teikti aplinkos ministro įgaliotai išduoti leidimus institucijai prašymą aplinkos ministro nustatyta tvarka peržiūrėti leidimo sąlygas.“

5 straipsnis. 7 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 7 straipsnio 2 dalį ir ją išdėstyti taip:

~~„2. Savivaldybės, kurios Kai savivaldybės teritorijoje, remiantis valstybinio aplinkos monitoringo duomenimis, viršijama bent viena šio įstatymo 4 straipsnio 1 dalyje nurodyta ribinė užterštumo vertė ar siektina užterštumo vertė, turi tikslinti pagal šio įstatymo 4 straipsnio 3 dalį parengtuose savivaldybės strateginiame plėtros ir (ar) savivaldybės strateginiame veiklos planuose aplinkos oro kokybės valdymo priemonės, numatytos šio įstatymo 4 straipsnio 3 dalyje nurodyta tvarka, turi būti papildytos numatytos ir numatyti papildomas konkrečiu kuo trumpesniu laikotarpiu siekiant kuo skubiau įgyvendinamas aplinkos oro kokybės valdymo priemonės aplinkos oro užterštumo lygiui sumažinti oro užterštumo lygį sumažinti iki nustatytos ribinės užterštumo vertės ar, jeigu įmanoma, siektinos užterštumo vertės, ir toliau mažinti aplinkos oro užterštumo lygį. Į patikslintus savivaldybės strateginį plėtros ir (ar) savivaldybės strateginį veiklos planus turi būti įtraukti įtraukta Aplinkos ministerijos aplinkos ministro ir Sveikatos apsaugos ministerijos ministro nustatyti duomenys nustatyta informacija. Savivaldybės strateginiame plėtros ir (ar) savivaldybės strateginiame veiklos planuose numatytos patikslintos aplinkos oro kokybės valdymo priemonės Vyriausybės ar jos įgaliotų institucijų nustatyta tvarka turi būti suderintos su Aplinkos ministerijos ir Sveikatos apsaugos ministerijos įgaliotomis institucijomis, visuomene ir patvirtintos iki kitų kalendorinių metų liepos 1 dienos einančių po kalendorinių metų, kuriais savivaldybės teritorijoje buvo nustatytos viršytos ribinės ar siektinos užterštumo vertės, liepos 1 dienos, ir apie tai turi būti informuojama Aplinkos ministerija.~~

Informacija apie papildomas aplinkos oro kokybės valdymo priemonės ne vėliau kaip per 3 darbo dienas paskelbiama savivaldybės interneto svetainėje.“

6 straipsnis. 9 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 9 straipsnį ir jį išdėstyti taip:

„9 straipsnis. Pavojaus slenksčio viršijimas

~~Jeigu viršijamas pavojaus slenkstis, Aplinkos ministerijos ir Sveikatos apsaugos ministerijos nustatyta tvarka Aplinkos ministerijos ir Sveikatos apsaugos ministerijos įgaliotos institucijos turi kuo skubiau apie tai informuoti visuomenę ir savivaldybės vykdomoji institucija turi imtis priemonių, kad būtų sumažintas pavojus žmonių sveikatai ir aplinkai.~~

Kai teršalo koncentracija aplinkos ore lygi pavojaus slenksčiui arba jį viršija, toks įvykis laikomas atitinkančiu ekstremaliojo įvykio kriterijų, visuomenė apie kylantį pavojų žmonių sveikatai ir aplinkai perspėjama ir informuojama, veiksmų valdant situaciją dėl pavojaus slenkstį pasiekusios ar viršijusios teršalo koncentracijos ir šalinant jos padarinius imamasi Krizių valdymo ir civilinės saugos įstatyme nustatyta tvarka.“

7 straipsnis. 10 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 10 straipsnį ir jį išdėstyti taip:

„10 straipsnis. Aplinkos oro taršos reguliavimo priemonės

1. Lietuvos Respublikos Seimas nustato aplinkos oro apsaugos vystymo kryptis, tvirtindamas Valstybės pažangos strategiją ir priimdamas įstatymus. Nacionalinius tarptautiniais ir Europos Sąjungos teisės aktais reguliuojamų oro teršalų išmetamo kiekio mažinimo ir kitus aplinkos oro apsaugos ilgesnės ~~negu~~ **kaip** 10 metų trukmės tikslus ir uždavinius nustato Seimas nacionalinėse darbotvarkėse. Lietuvos Respublikos Vyriausybė Nacionaliniame pažangos plane nustato 10 metų aplinkos oro apsaugos strateginius tikslus ir (arba) pažangos uždavinius. Aplinkos oro apsaugos priemonės šiems Nacionaliniame pažangos plane ir nacionalinėse darbotvarkėse numatytiems uždaviniams įgyvendinti Vyriausybė suplanuoja nacionalinėse plėtros programose ir nacionalinių darbotvarkių planuose. Šiuose planavimo dokumentuose oro taršos mažinimo (valdymo) priemonės numatomos atsižvelgiant į šio įstatymo 3 straipsnyje nustatytus aplinkos oro apsaugos prioritetus, ~~taip pat~~; šiuose planavimo dokumentuose gali būti nustatytos savivaldybių, ypač tų, kuriose yra šio įstatymo 2 straipsnio ~~16-1~~ dalyje apibrėžtų aglomeracijų, teritorijose taikytinos aplinkos oro taršos ribojimo ir jos neigiamo poveikio aplinkai ir žmonių sveikatai mažinimo priemonės ~~ir~~, iš stacionarių taršos šaltinių į aplinkos orą išmetamo teršalų kiekio mažinimo (valdymo) priemonės.

2. ~~Siekdama~~ **Siekdamas** apsaugoti žmonių sveikatą ir aplinką, kai susidaro nepalankios teršalų išsisklaidymo sąlygos arba kai viršijamos ribinės užterštumo vertės, ~~ar pavojaus slenksčiai~~, savivaldybės vykdomoji institucija **savivaldybės meras ar jo įgaliotas savivaldybės administracijos direktorius** turi teisę priimti sprendimą dėl transporto priemonių eismo laikino apribojimo arba uždraudimo tam tikroje **laikinais apriboti arba uždrausti transporto priemonių eismą** savivaldybės teritorijoje **ar jos dalyje**.

3. ~~Aplinkos apsaugos valstybinės kontrolės institucijos apie susidariusias nepalankias teršalų išsisklaidymo sąlygas arba apie tai, kad viršijamos ribinės užterštumo vertės ar pavojaus slenksčiai, taip pat apie tai, kad pasibaigė nepalankios teršalų išsisklaidymo sąlygos arba kad nebeviršijamos ribinės užterštumo vertės ar pavojaus slenksčiai, nedelsdamos informuoja atitinkamos savivaldybės vykdomąją instituciją.~~

4.3. ~~Sprendimą šio straipsnio 2 dalyje nurodytas sprendimas dėl transporto priemonių eismo laikino apribojimo arba uždraudimo tam tikroje laikinais apriboti arba uždrausti transporto priemonių eismą savivaldybės teritorijoje ar jos dalyje savivaldybės vykdomoji institucija priima gavusi aplinkos apsaugos valstybinės kontrolės institucijos informaciją apie susidariusias nepalankias teršalų išsisklaidymo sąlygas arba apie tai, kad viršijamos ribinės užterštumo vertės ar pavojaus slenksčiai, sprendimas panaikinti šį sprendimą priimamas gavus pranešimą šio įstatymo 5 straipsnio 5 dalies 3 punkte nurodyta tvarka.~~

~~5.4. Savivaldybės vykdomosios institucijos priimtame Šio straipsnio 2 dalyje nurodytame sprendime dėl transporto priemonių eismo laikino apribojimo arba uždraudimo tam tikroje laikinai apriboti arba uždrausti transporto priemonių eismą savivaldybės teritorijoje ar jos dalyje nurodoma:~~

1) savivaldybės teritorija **ar jos dalis**, kurioje apribojamas arba uždraudžiamas draudžiamas transporto priemonių eismas;

2) priemonės ir būdai, kuriais apribojamas arba uždraudžiamas draudžiamas transporto priemonių eismas.

~~6.5. Savivaldybės vykdomosios institucijos Šio straipsnio 2 dalyje nurodytas sprendimas laikinai apriboti arba uždrausti transporto priemonių eismą dėl transporto priemonių eismo laikino apribojimo arba uždraudimo tam tikroje savivaldybės teritorijoje ar jos dalyje, sprendimas panaikinti šį sprendimą skelbiamas skelbiami savivaldybės interneto svetainėje ir įsigalioja kitą dieną po jo paskelbimo savivaldybės vykdomosios institucijos dėl transporto priemonių eismo laikino apribojimo arba uždraudimo tam tikroje savivaldybės interneto tinklalapyje, jeigu pačiame sprendime nenustatyta vėlesnė jo įsigaliojimo data. Skelbime apie sprendimą laikinai apriboti arba uždrausti transporto priemonių eismą savivaldybės teritorijoje ar jos dalyje pateikiama vietos gyventojams aktuali sprendimo įgyvendinimo informacija.~~

~~7. Savivaldybės vykdomoji institucija, gavusi aplinkos apsaugos valstybinės kontrolės institucijos informaciją apie tai, kad pasibaigė nepalankios teršalų išsisklaidymo sąlygos arba kad nebeviršijamos ribinės užterštumo vertės ar pavojaus slenksčiai, priima sprendimą panaikinti sprendimą tam tikroje savivaldybės teritorijoje laikinai apriboti arba uždrausti transporto priemonių eismą. Savivaldybės vykdomosios institucijos sprendimas skelbiamas vietinėje spaudoje ir įsigalioja kitą dieną po jo paskelbimo arba kitą dieną po oficialaus informacinio pranešimo vietinėje spaudoje apie savivaldybės vykdomosios institucijos sprendimo panaikinti sprendimą dėl transporto priemonių eismo laikino apribojimo arba uždraudimo tam tikroje savivaldybės teritorijoje priėmimą ir viso sprendimo paskelbimo savivaldybės interneto svetainėje, jeigu pačiame sprendime nenustatyta vėlesnė jo įsigaliojimo data.~~

~~8-6. Apie susidariusias arba pasibaigusias nepalankias teršalų išsisklaidymo sąlygas, aplinkos apsaugos valstybinės kontrolės institucijos informuoja šio įstatymo 5 straipsnio 5 dalies 3 punkte nustatyta tvarka informuojami stacionarių taršos šaltinių naudotojai naudotojus, patenkančius, patenkantys į teritoriją, kurioje susidarė nepalankios teršalų išsisklaidymo sąlygos.~~

~~9-7. Aplinkos apsaugos valstybinės kontrolės institucijos teisės aktų nustatyta tvarka kontroliuoja, kaip stacionarių taršos šaltinių naudotojai įgyvendina šio įstatymo 18 straipsnio 2 dalyje nurodytas aplinkos oro taršos mažinimo programas.~~

8. Siekdama mažinti deginamo kuro poveikį žmonių sveikatai, savivaldybės taryba turi teisę priimti sprendimą apriboti arba uždrausti naudoti vieną ar daugiau kuro rūši savivaldybės teritorijoje ar jos dalyje, kai pagal Aplinkos monitoringo įstatymą vykdomo aplinkos oro monitoringo duomenys rodo, kad savivaldybės teritorijoje ar jos dalyje viršytas Pasaulio sveikatos organizacijos rekomenduojamas vidutinis vienu metų oro užterštumo azoto dioksidu ir (ar) kietosiomis dalelėmis $KD_{2,5}$ lygis. Kuro rūšies apribojimu laikomas laikotarpis, per kurį draudžiama naudoti atitinkamos rūšies kurą, ir (ar) kuro rūši deginančio įrenginio techninių parametrų apibūdinimas.

9. Siekdama apriboti arba uždrausti vienos ar daugiau rūšių kuro naudojimą šilumos energijai gaminti gyvenamosios paskirties pastatų šildymui savivaldybės taryba užtikrina, kad iki šio straipsnio 8 dalyje nurodyto sprendimo įsigaliojimo susijusiems vietos gyventojams būtų suteikta laiko ne mažiau kaip vieneri metai arba ne daugiau kaip vienas šildymo sezonas ir (ar) finansinė paskata planuojamą apriboti arba drausti kuro rūši naudojančius įrenginius pakeisti atitinkančiais šio įstatymo 3 straipsnio pirmame punkte nustatytus aplinkos oro apsaugos prioritetus. Apribojimas arba draudimas naudoti vienos ar daugiau rūšių kurą ir kompensacinės priemonės planuojamos savivaldybės strateginiame plėtros plane ir (ar) savivaldybės strateginiame veiklos plane.

10. Pagal šio straipsnio 8 dalį priimtame sprendime apriboti arba uždrausti naudoti vieną ar daugiau kuro rūšių savivaldybės teritorijoje ar jos dalyje nurodoma:

- 1) apribojamos ir (ar) draudžiamos naudoti kuro rūšys;**
- 2) kuro rūšies apribojimo sąlygos: laikotarpis metuose, per kurį draudžiamas kuro rūšies naudojimas ir (ar) kuro rūši deginančio įrenginio techninių parametrų apibūdinimas;**
- 3) savivaldybės teritorija ar jos dalis, kurioje apribojamas ir (ar) draudžiamas vienos ar daugiau kuro rūšių naudojimas.“**

8 straipsnis. 10 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 10 straipsnio 1 dalį ir ją išdėstyti taip:

„1. Lietuvos Respublikos Seimas nustato aplinkos oro apsaugos vystymo kryptis tvirtindamas Valstybės pažangos strategiją ir priimdamas įstatymus. Nacionalinius tarptautiniais ir Europos Sąjungos teisės aktais reguliuojamų oro teršalų išmetamo kiekio mažinimo ir kitus aplinkos oro apsaugos ilgesnės kaip 10 metų trukmės tikslus ir uždavinius nustato Seimas nacionalinėse darbotvarkėse. Lietuvos Respublikos Vyriausybė Nacionaliniame pažangos plane nustato 10 metų aplinkos oro apsaugos strateginius tikslus ir (arba) pažangos uždavinius **valstybės mastu ir atskiriems ūkio sektoriams (energetikos, pramonės, transporto, žemės ūkio). Atskiriems ūkio sektoriams aplinkos oro apsaugos strateginiai tikslai ir (arba) pažangos uždaviniai nustatomi** Vyriausybės nustatyta tvarka. Aplinkos oro apsaugos priemonės šiems Nacionaliniame pažangos plane ir nacionalinėse darbotvarkėse numatytiems uždaviniams įgyvendinti Vyriausybė suplanuoja nacionalinėse plėtros programose ir nacionalinių darbotvarkių planuose. Šiuose planavimo dokumentuose oro taršos mažinimo (valdymo) priemonės numatomos atsižvelgiant į šio įstatymo 3 straipsnyje nustatytus aplinkos oro apsaugos prioritetus; šiuose **planavimo** dokumentuose gali būti nustatytos savivaldybių, ypač tų, kuriose yra šio įstatymo 2 straipsnio 1 dalyje apibrėžtų aglomeracijų, teritorijose taikytinos aplinkos oro taršos ribojimo ir jos neigiamo poveikio aplinkai ir žmonių sveikatai mažinimo priemonės, iš stacionarių taršos šaltinių į aplinkos orą išmetamo teršalų kiekio mažinimo (valdymo) priemonės.“

9 straipsnis. 13 straipsnio pakeitimas

Papildyti 13 straipsnį 6 dalimi:

„6. Draudžiama naudoti kietąjį iškastinį kūrą, išskyrus atvejus, kai jis naudojamas kaip technologinis kuras pramoninėse krosnyse.“

10 straipsnis. 17 straipsnio pakeitimas

Pripažinti netekusia galios 17 straipsnio 3 dalį.

~~3. Gamintojai, vežėjai ir naudotojai privalo naudoti technologinę įrangą ir taršos šaltinius pagal technines sąlygas ir papildomas sąlygas, jeigu jas pagal savo kompetenciją nustatė Aplinkos ministerija arba savivaldybės, suderinusios su sąlygas patvirtinusiomis valstybės institucijomis.~~

11 straipsnis. Įstatymo įsigaliojimas ir įgyvendinimas

1. Šis įstatymas, išskyrus šio įstatymo 8 ir 9 straipsnius, įsigalioja 2024 m. gegužės 1 d.
2. Šio įstatymo 8 straipsnis įsigalioja 2025 m. gegužės 1 d.
3. Šio įstatymo 9 straipsnis įsigalioja 2026 m. gegužės 1 d.
4. Lietuvos Respublikos Vyriausybė iki 2025 m. sausio 31 d. patvirtina aplinkos oro apsaugos strateginių tikslų ir (arba) pažangos uždavinių nustatymo atskiriems ūkio sektoriams (energetikos, pramonės, transporto, žemės ūkio) tvarką.
5. Aplinkos ministras iki 2004 m. balandžio 30 d. priima šio įstatymo 2 straipsniu išdėstyto Lietuvos Respublikos aplinkos oro apsaugos įstatymo 4 straipsnio 4 dalyje, šio įstatymo 3 straipsniu išdėstyto Aplinkos oro apsaugos įstatymo 5 straipsnio 2 ir 4 dalyse, 5 dalies 3–5 punktuose, 6 dalies 1 punkte numatytus įstatymą įgyvendinamuosius teisės aktus.

Skelbiu šį Lietuvos Respublikos Seimo priimtą įstatymą.

Respublikos Prezidentas